

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 053 «Психологія»

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма «Педагогіка» для студентів спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, складена відповідно до освітньої програми «Практична психологія» 2024 року.

Розробник: Тур О.М., професор кафедри психології та педагогіки, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

В.о. завідувачки кафедри психології та педагогіки

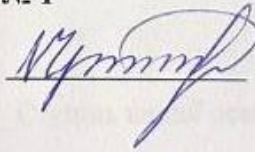
Вікторія ШЕВЧУК

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

© Тур О.М., 2024 рік

© Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання денна
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова
Загальна кількість годин – 150		
Модулів – 1	Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		2-й
	Лекції	
Індивідуальне завдання – не передбачено.	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	20 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		98 год.
		Індивідуальна робота:
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 52/98

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Педагогіка» полягає: у формуванні знань про загальні засади педагогіки, теорію навчання й виховання, управління навчально-виховним процесом з урахуванням сучасних досягнень педагогіки і психології та досвіду розбудови української національної школи, а також у засвоєнні особливостей становлення та суті основних педагогічних теорій на різних етапах суспільного поступу.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК12. Здатність розуміти специфіку роботи та напрями налагодження ефективної співпраці з фахівцями та організаціями і установами у сфері освіти, охорони здоров'я, охорони правопорядку та іншими зацікавленими сторонами з урахуванням особливостей їх діяльності для забезпечення професійної взаємодії та досягнення спільних цілей.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Педагогіка» є дисципліни «Філософія» та «Психологічна служба в закладах освіти».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими уміннями й навичками:

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР19. Вміти встановлювати професійні контакти та ефективно взаємодіяти з фахівцями, установами та організаціями у сфері освіти, охорони здоров'я, охорони правопорядку та з іншими зацікавленими сторонами, враховуючи специфіку їх діяльності, для досягнення спільних професійних цілей.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і

трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений	Середній , що є мінімально

			робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Добувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Добувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Добувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Педагогіка» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;

модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу. екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади теорії та історії педагогіки

Тема 1. Педагогіка як наука і мистецтво

Предмет і завдання педагогіки. Педагогіка як наука. Предмет педагогіки. Функції педагогічної науки. Основні категорії педагогіки. Поняття про виховання (широке соціальне та педагогічне значення, гранично вузьке педагогічне значення). Національне виховання. Етнізація. Соціалізація людини. Поняття *освіта* і *навчання*. Основні етапи розвитку педагогіки. Педагогіка народознавства, духовна педагогіка, світська педагогіка. Система

педагогічних наук – загальна, вікова, корекційна, соціальна, гендерна педагогіка, галузеві педагогіки, історія педагогіки і школи, часткові, або предметні, методики. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки. Напрями, течії зарубіжної педагогіки (філософський напрям – філософія неопозитивізму, екзистенціалізму, неотомізму; психолого-педагогічний напрям – експериментальна педагогіка; соціальний напрям – педагогіка ноосфери).

Логіка і методика педагогічних досліджень. Поняття *наукове дослідження*. Види досліджень – фундаментальні та прикладні. Критерії ефективності науково-педагогічного дослідження. Методологія педагогіки, її структура (філософська методологія, опора на загальнонаукові принципи, конкретна наукова методологія, дисциплінарна методологія, методологія міждисциплінарних досліджень). Поняття про методи науково-педагогічного дослідження. Емпіричні методи педагогічного дослідження (педагогічного спостереження, бесіди, анкетування, педагогічного експерименту, вивчення шкільної документації та учнівських робіт, рейтингу, узагальнення незалежних характеристик, психолого-педагогічного тестування, соціометрії, аналізу результатів діяльності учнів). Теоретичні методи педагогічного дослідження (аналіз і синтез, індукція та дедукція, порівняння, класифікація, узагальнення, абстрагування, конкретизація). Математичні та статистичні методи педагогічного дослідження (реєстрування, ранжування, моделювання, вимірювання). Етапи педагогічного дослідження. Проблема, об'єкт, предмет мета та завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях. Плагіат у студентських роботах: причини, наслідки та профілактика. Розвиток критичного мислення як запобіжник академічної недоброчесності. Роль педагогів у формуванні культури академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності у закладах освіти

Розвиток, виховання і формування особистості. Процес розвитку і формування особистості. Поняття про *особистість, індивідуальність, розвиток людини, формування особистості*. Поняття про вікову періодизацію (молодший шкільний вік, підлітковий та юнацький вік). Індивідуальні особливості особистості – темперамент, характер, здібності, інтереси, потреби, схильності. Процес акселерації. Теорії акселерації – геліогенна, гетерозії, урбанізації, нітритивна, опромінювання. Процес ретардації як протилежний акселерації. Поняття спадковості, задатки. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Соціалізація як процес інтеграції людини в суспільство. Чинники соціалізації. Критерій соціалізованості. Розвиток і виховання. Діяльність як чинник розвитку особистості. Зарубіжні теорії розвитку особистості.

Цілісний педагогічний процес. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу. Сутність педагогічного процесу. Основні компоненти педагогічного процесу. Критерії ефективності педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу (цілеспрямованості, зв'язку школи з життям, науковості змісту виховання і навчання, доступності, систематичності і послідовності, свідомості, активності, зв'язку навчання, виховання і праці, наочності, колективного характеру виховання й навчання, вибору оптимальних методів, форм, засобів навчання й виховання, міцності результатів навчання й виховання, комплексного підходу до навчання й виховання). Технологія педагогічного процесу. Поняття *педагогічна технологія*. Методологічні вимоги до педагогічної технології. Зміст педагогічної діяльності та функції педагога. Педагогічна майстерність та її елементи.

Практичне заняття №1

Практичне заняття №2

Тема 2. Сутність процесу навчання: закономірності, принципи, методи, засоби

Дидактика як галузь педагогіки. Предмет і завдання сучасної дидактики. Методологічні підходи до навчального процесу – аксіологічний, гуманістичний, особистісний, ресурсний, системний, синергетичний, компетентнісний, акмеологічний, культурологічний. Процес навчання. Взаємопов'язані процеси навчання – викладання і учіння. Компоненти процесу навчання (цільовий, мотиваційний, змістовий, операційно-дієвий, контрольно-регулювальний, оцінно-результативний). Пізнання як процес цілеспрямованого відображення об'єктивної реальності в свідомості учня. Функції процесу навчання. Освітня функція (знання теоретичні та фактичні, уміння, навички) Розвивальна функція навчання. Виховна функція навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Психолого-педагогічні основи

навчально-пізнавальної діяльності учнів. Зміст освіти. Особливості навчальних планів, програм і підручників. Закономірності навчання. Основні принципи навчання (дидактичні принципи) – науковості, систематичності, доступності та ін.

Поняття *метод навчання* і *прийом навчання*. Методи навчання за джерелами передавання і характером сприйняття інформації. Методи навчання за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання. Методи навчання за характером пізнавальної діяльності. Методи навчання за Ю.Бабанським (організація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, контролю і самоконтролю). Поняття *засоби навчання*. Слово вчителя як засіб навчання. Технічні засоби навчання. Різновиди ТЗН, умови ефективності використання їх в навчальному процесі. Комп'ютерна техніка як засіб навчання. Штучний інтелект різних рівнів складності як засіб навчання. Різновиди програмного забезпечення, використовуваних в навчальному процесі (навчальні, діагностичні, тренувальні, імітаційні, моделювальні та ін.). Вибір методів навчання.

Практичне заняття №3

Практичне заняття №4

Практичне заняття №5

Тема 3. Технології і форми організації навчання. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

Традиційні технології навчання у сучасній школі. Пояснювально-ілюстративне навчання. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Диференційоване навчання. Нові технології навчання у сучасній школі. Особистісно-орієнтоване навчання. Основні відмінності психолого-педагогічних підходів традиційної та особистісно орієнтованої підготовки учнів. Групова навчальна діяльність школярів. Розвивальне навчання, його особливості у порівнянні з традиційним навчанням. Технологія формування творчої особистості, її переваги. Технологія навчання як дослідження, її основні завдання та шляхи реалізації. Модульно-рейтингове навчання, умови його реалізації. Нові інформаційні технології навчання (НІТ). Пріоритетні напрямки реалізації інформатизації сучасних загальноосвітніх закладів. Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи уроків. Структурні елементи уроку. Види навчальної роботи на уроці. Фронтальна робота. Групова робота. Парна робота. Індивідуальна робота. Нові види уроків – урок-КВК, урок-змагання, урок-ділової гри, уроки-консилиуми, уроки-конференції тощо. Нестандартні уроки – театралізовані уроки, інтегровані уроки, сугестопедичні уроки, уроки з різновіковим складом учнів та ін. Підготовка вчителя до уроку (попередня, безпосередня). Аналіз уроку. Схема аналізу уроку. Позаурочні форми навчання (семінарські, практикуми, факультативи, екскурсії, предметні гуртки, консультації).

Сутність і основні види контролю успішності учнів. Функції контролю – освітня, розвивальна, виховна, діагностична, стимулювальна, оцінювальна, управлінська. Різновиди контролю – попередній, поточний, періодичний (тематичний), підсумковий. Вимоги, що зумовлюють ефективний контроль. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Дванадцятибальна шкала оцінювання навчальних досягнень. Чотири рівні навчальних досягнень учнів – початковий, середній, достатній, високий. Критерії оцінювання за дванадцятибальною шкалою. Поняття про норми оцінок. Оцінка і самооцінка якості результатів навчального процесу. Неуспішність учнів і шляхи їх подолання. Зарубіжна практика контролю успішності учнів.

Практичне заняття №6

Практичне заняття №7

Практичне заняття №8

Практичне заняття №9

Практичне заняття №10

Тема 4. Процес виховання. Робота класного керівника

Процес виховання, його особливості. Чинники, що впливають на процес виховання. Структура процесу виховання (мета, завдання, зміст, методика організації виховного впливу,

результат і корекція). Зовнішні та внутрішні суперечності як рушійні сили процесу виховання. Етапи організації процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання, його сутність, умови, етапи, прийоми реалізації. Перевиховання та виправлення. Етапи процесу перевиховання – підготовчий, початковий, переломний, завершальний. Специфічні принципи перевиховання. Результати процесу виховання. Загальна характеристика груп за рівнем вихованості їх учасників. Групи дуже низького рівня вихованості. Група низького рівня вихованості. Група середнього рівня вихованості. Група високого рівня вихованості. Шляхи підвищення процесу виховання. Основні закономірності процесу виховання, основні принципи виховання.

Мета і завдання національного виховання. Програма виховання. Напрямки виховання. Розумове виховання. Характеристика мислення як основи розумового виховання. Види мислення: діалектичне, логічне, абстрактне, узагальнювальне, дедуктивне, індуктивне, репродуктивне, продуктивне, системне тощо. Формування наукового світогляду. Погляди. Переконавання. Моральне виховання. Поняття про мораль, моральність, моральну свідомість, моральні почуття та переконання, моральну спрямованість. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку і відповідальності. Правове виховання його особливості. Екологічне виховання, його завдання. Трудове виховання як основа духовного й фізичного розвитку. Економічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання

Сутність методу і прийому виховання. Засоби виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Метод формування свідомості (роз'яснення, бесіда, лекція, диспут, метод прикладу). Методи формування суспільної поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення виховуючих ситуацій). Методи стимулювання діяльності та поведінки (змагання, заохочення, покарання). Методи контролю та аналізу рівня вихованості (педагогічне спостереження, бесіда, опитування, аналіз результатів суспільно корисної роботи, виконання доручень, створення ситуацій для вивчення поведінки учнів). Специфіка позакласної і позашкільної виховної роботи. Масові форми виховної роботи (читацькі конференції, тематичні вечори, ранки-зустрічі). Групові форми виховної роботи (політичні інформації, година класного керівника, гуртки художньої самодіяльності, робота з періодичною пресою, випуск стіннівок, підготовка радіопередач, екскурсії, походи). Індивідуальні форми виховної роботи (позакласне читання, колекціонування та ін.). Позашкільні навчально-виховні заклади (спортивні, мистецькі, наукові, технічні).

Суть, ознаки, функції, структура колективу. Дитячий колектив. Методи згуртування учнівського колективу (традиції, вимога колективу, громадська думка, учнівське самоврядування та ін.). Характерні ознаки згуртованого колективу. Групи негативного спрямування в учнівських колективах. Робота педагога по їх роз'єднанню. Органи учнівського самоврядування. Структура учнівського самоврядування. Основні напрямки роботи органів учнівського самоврядування. Виховний вплив колективу. Колективні творчі справи. Завдання і функції класного керівника. Планування роботи класного керівника. Вимоги до сучасного класного керівника

Практичне заняття №11

Практичне заняття №12

Практичне заняття №13

Практичне заняття №14

Тема 5. Історичний розвиток педагогічних ідей та їхнє втілення в сучасні освітні технології

Педагогіка давнього світу. Виховання у первісному суспільстві. Виховання і навчання в країнах Давнього Сходу IV-I тис.до н.е. (Шумерія, Вавилонія, Ассирія, Єгипет, Індія, Китай). Виховання і навчання у Давній Греції та Давньому Римі. Спартанська система виховання. Афінівська система виховання. Грецька школа еллінського періоду. Риторичні школи Стародавнього Риму. Елементи педагогіки у філософських системах давнього світу. Педагогічна діяльність Сократа. Педагогічні ідеї Платона. Педагогічні ідеї Арістотеля (*Метафізика. Нікомахова етика* та ін.). Погляди на виховання Демокріта. Теоретична

педагогіка Давнього Риму у працях Квінтіліана Марка Фабія.

Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей у середньовічній Європі, в епоху Відродження та Реформації. Особливості освітньо-виховної практики і педагогічної думки в епоху середньовіччя. Виникнення університетів. Лицарське виховання дітей світських феодалів. Становий характер виховання і освіти жінок. Школа і педагогічна думка в Європі в епоху Відродження. Виховні ідеї Еразма Роттердамського (*Похвала глупоті. Розмови за простою*). Критика схоластичного виховання у творах Франсуа Рабле, Мішеля Монтеня. Духовна свобода і освіта проголошена Томасом Мором. Освітній рух Мартіна Лютера.

Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVII-XX ст.). Педагогічна система Я.-А.Коменського. Його ідея вікової періодизації розвитку дітей і відповідна їй система шкільної освіти, а також її зміст. Розвиток педагогічної теорії і практики в працях Дж.Локка (*Дослідження про людський розум, Думки про виховання*), К.-А.Гельвеція (*Про розум. Про людину та її виховання*), Й.-Г. Песталоцці (*Як Гертруда вчить своїх дітей*), Ф.-В.Дістервега, Й.-Ф.Гербарта та ін. Реформаторська педагогіка. Педагогіка вільного виховання Еллен-Кароліни Кей, Марії Монтессорі. Експериментальна педагогіка Ернеста Меймана (*Лекції з експериментальної педагогіки*). Педагогіка прагматизму Дж.Дьюї. Педагогіка громадського виховання і трудової школи Георга Кершенштейнера (*Професійне виховання німецького юнацтва*). Теорія нового виховання і нових шкіл.

Історія української школи і педагогіки. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. Школи книжкового вчення. Школи грамоти. Жіночі школи. Освіта і педагогічна думка у період українського відродження (XVI - перша половина XVII ст.). Протестантські школи, братські школи. Перші національні заклади вищої освіти – Острозька школа-академія і Києво-Могилянська академія. Козацьке шкільництво (січові, монастирські та церковно-парафіяльні школи). Полкові школи. Першодрукар Іван Федоров. Педагогічні погляди Кирила Ставровецького, Лаврентія Зизанія. Діяльність П.Беринди та М.Смотрицького. Педагогічні ідеї Є.Славинецького. Українська педагогіка другої половини XVII ст. - кінця XVIII ст. Педагогічні ідеї в творчості Феофана Прокоповича. Григорій Сковорода як видатний педагог, його ідеї та погляди на виховання в епістолярній спадщині. Освіта і педагогічна думка в Україні першої половини XIX ст. (Т.Шевченко, П.Куліш, О.Духнович, М.Шашкевич, Ю.Федькович). Педагогічні ідеї К.Ушинського. Освіта і педагогічна думка в Україні другої половини XIX – XX ст. (Х.Алчевська, М.Коцюбинський, Б.Грінченко, І.Франко, Леся Українка, Т.Лубенець, А.Макаренко, В.Сухомлинський, Г.Ващенко та ін.). Особливості розвитку педагогіки на сучасному етапі.

Практичне заняття №15

Практичне заняття №16

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	денна форма				
		у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки						
Тема 1. Педагогіка як наука і мистецтво	26	4	4	-	-	18
Тема 2. Сутність процесу навчання: закономірності, принципи, методи, засоби	28	4	6	-	-	18
Тема 3. Технології і форми організації навчання. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.	32	4	10	-	-	18
Тема 4. Процес виховання. Робота класного керівника	32	6	8	-	-	18
Тема 5. Історичний розвиток педагогічних ідей та їхнє втілення в сучасні освітні технології	32	2	4	-	-	26

Усього годин	150	20	32	-	-	98

9. Питання для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	-

10. Питання для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1.	Педагогіка як наука і мистецтво 1. Предмет і завдання педагогіки як науки 2. Функції педагогічної науки. 3. Основні категорії педагогіки 4. Система педагогічних наук	2
2.	Структура і механізми педагогічного процесу 1. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу 2. Основні компоненти педагогічного процесу 3. Зміст педагогічної діяльності та функції педагога. 4. Педагогічна майстерність та її елементи	2
3.	Структура і функції навчання 1. Дидактика як галузь педагогіки. Предмет і завдання дидактики. 2. Методологічні підходи до навчального процесу 3. Процес навчання, його структура. 4. Функції процесу навчання	2
4.	Закономірності, принципи та методи навчання 1. Поняття закономірності навчання. 2. Дидактичні принципи. 3. Поняття методи, прийоми та засоби навчання 4. Класифікація методів навчання	2
5.	Сучасні засоби навчання: інтеграція традиційних методів та інноваційних технологій у освітньому процесі 1. Слово вчителя як засіб навчання. 2. Технічні засоби навчання. Різновиди ТЗН. 3. Комп'ютерна техніка як засіб навчання. Штучний інтелект різних рівнів складності як засіб навчання та як інструменти підтримки академічної доброчесності. 4. Різновиди програмного забезпечення	2
6.	Традиційні технології навчання у сучасній школі. 1. Пояснювально-ілюстративне навчання. 2. Проблемне навчання. 3. Програмоване навчання. 4. Диференційоване навчання.	2
7.	Нові технології навчання у сучасній школі 1. Особистісно-орієнтоване навчання 2. Розвивальне навчання 3. Технологія формування творчої особистості 4. Модульно-рейтингове навчання 5. Нові інформаційні технології навчання. Вплив інформаційних технологій на академічну доброчесність.	2
8.	Урок як форма організації навчання	2

	1. Урок як основна форма організації навчання 2. Типи уроків. Структурні елементи уроку. 3. Нові види уроків (урок-КВК, урок-змагання, урок-ділової гри, уроки-консиліуми, уроки-конференції тощо). 4. Нестандартні уроки (театралізовані уроки, інтегровані уроки, сугестопедичні уроки, уроки з різновіковим складом учнів та ін.).	
9.	Контроль успішності учнів 1. Суть і основні види контролю успішності учнів 2. Функції контролю 3. Різновиди контролю 4. Вимоги, до організації і проведення контролю знань	2
10.	Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів 1. Дванадцятибальна шкала оцінювання навчальних досягнень учнів школи. 2. Поняття про норми оцінок. 3. Оцінка і самооцінка якості результатів навчального процесу. 4. Неуспішність учнів і шляхи їх подолання	2
11.	Формування особистості: від виховання до самовиховання 1. Поняття виховання, його структура та чинники, що впливають на процес виховання. 2. Закономірності процесу виховання, 3. Принципи виховання. 4. Перевиховання та виправлення 5. Самовиховання, його сутність, умови, етапи, прийоми реалізації	2
12.	Типи виховання та сучасні підходи до його реалізації 1. Формування національної свідомості та ідентичності особистості 2. Розумове виховання як засіб формування наукового світогляду 3. Формування моральних норм і цінностей 4. Статеве виховання як важлива умова подальшого сімейного життя. 5. Формування екологічної свідомості 6. Трудове виховання у формуванні гармонійної особистості. 7. Економічне виховання як постійний процес самовдосконалення та розвитку учня. 8. Естетичне виховання як інструмент соціалізації особистості	2
13.	Форми та методи виховання 1. Метод формування свідомості (роз'яснення, бесіда, лекція, диспут, метод прикладу). 2. Методи формування суспільної поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення виховуючих ситуацій). 3. Методи стимулювання діяльності та поведінки (змагання, заохочення, покарання). 4. Методи контролю та аналізу рівня вихованості. 5. Специфіка позакласної і позашкільної виховної роботи 6. Форми виховної роботи	2
14.	Суть, ознаки, функції, структура учнівського колективу 1. Дитячий колектив. Методи згуртування учнівського колективу 2. Органи учнівського самоврядування. Структура учнівського самоврядування 3. Виховний вплив колективу. Колективні творчі справи 4. Вимоги до сучасного класного керівника.	2
15.	Еволюція педагогічних концепцій у західноєвропейській культурі 1. Виховання у первісному суспільстві	2

	2. Виховання і навчання у Давній Греції та Давньому Римі 3. Особливості освітньо-виховної практики і педагогічної думки в епоху середньовіччя. 4. Виникнення університетів. Лицарське виховання 5. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVII-XXI ст.).	
16.	Еволюція педагогічних концепцій в українській культурі 1. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. 2. Освіта і педагогічна думка у період українського відродження 3. Перші національні заклади вищої освіти – Острозька школа-академія і Києво-Могилянська академія 4. Козацьке шкільництво 5. Освіта і педагогічна думка в Україні першої половини XIX 6. Освіта і педагогічна думка в Україні другої половини XIX–XX ст 7. Особливості розвитку педагогіки на сучасному етапі.	2
Усього		32

11. Питання для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кільк. годин
1	Основні етапи розвитку педагогіки. Педагогіка народознавства, духовна педагогіка, світська педагогіка	2
2	Напрями, течії зарубіжної педагогіки (філософський напрям – філософія неопозитивізму, екзистенціалізму, неотомізму; психолого-педагогічний напрям – експериментальна педагогіка; соціальний напрям – педагогіка ноосфери).	2
3	Методологія педагогіки, її структура (філософська методологія, опора на загальнонаукові принципи, конкретна наукова методологія, дисциплінарна методологія, методологія міждисциплінарних досліджень).	2
4	Етапи педагогічного дослідження. Об'єкт, предмет, мета, завдання та гіпотеза дослідження.	2
5	Академічна доброчесність у наукових дослідженнях. Плагіат у студентських роботах: причини, наслідки та профілактика. Розвиток критичного мислення як запобіжник академічної недоброчесності. Роль педагогів у формуванні	4

	культури академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності у закладах освіти	
6	Процес акселерації. Теорії акселерації – геліогенна, гетерозії, урбанізації, нітритивна, опромінювання. Процес ретардації як протилежний акселерації.	3
7	Зарубіжні теорії розвитку особистості.	3
8	Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів.	4
9	Пізнання як процес цілеспрямованого відображення об'єктивної реальності в свідомості учня	4
10	Різновиди ТЗН, умови ефективності використання їх в навчальному процесі.	4
11	Різновиди програмного забезпечення, використовувані в навчальному процесі (навчальні, діагностичні, тренувальні, імітаційні, моделювальні та ін.).	4
12	Вибір методів навчання.	2
13	Основні відмінності психолого-педагогічних підходів традиційної та особистісно орієнтованої підготовки учнів.	1
14	Розвивальне навчання, його особливості у порівнянні з традиційним навчанням	3
15	Пріоритетні напрямки реалізації інформатизації сучасних загальноосвітніх закладів.	3
16	Види навчальної роботи на уроці	3
17	Критерії оцінювання за дванадцятибальною шкалою.	3
18	Поняття про норми оцінок.	2
19	Зарубіжна практика контролю успішності учнів.	3
20	Зовнішні та внутрішні суперечності як рушійні сили процесу виховання.	3
21	Специфічні принципи перевиховання.	3
22	Загальна характеристика груп за рівнем вихованості їх учасників.	3
23	Шляхи підвищення процесу виховання.	3
24	Позашкільні навчально-виховні заклади (спортивні, мистецькі, наукові, технічні).	3
25	Планування роботи класного керівника.	3
26	Виховання у первісному суспільстві. Виховання і навчання в країнах Давнього Сходу IV-I тис. до н.е. (Шумерія, Вавилонія, Ассирія, Єгипет, Індія, Китай).	6
27	Духовна свобода і освіта проголошена Томасом Мором. Освітній рух Мартіна Лютера.	6
28	Педагогіка громадського виховання і трудової школи Георга Кершенштейнера (Професійне виховання німецького юнацтва). Теорія нового виховання і нових шкіл.	6
29	Педагогічні погляди Кирила Ставровецького, Лаврентія Зизанія. Діяльність П.Беринди та М.Смотрицького. Педагогічні ідеї Є.Славинецького.	6
30	Особливості розвитку педагогіки на сучасному етапі	2
Усього		98

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи

як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

16. Розподіл балів і критеріїв оцінювання знань студентів за результатами опанування навчальної дисципліни.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Педагогіка» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем															
	Тема 1. Педагогіка як наука і мистецтво		Тема 2. Сутність процесу навчання: закономірності, принципи, методи, засоби			Тема 3. Технології і форми організації навчання. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю					Тема 4. Процес виховання. Робота класного керівника				Тема 5. Історичний розвиток педагогічних ідей та їхнє втілення в сучасні освітні технології	
	Практичне заняття															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Опитування	2		2			2					2				2	
Тестування	2		2			2					2				2	
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Виконання завдань самостійної роботи	2		2			2					2				2	
Модульна контрольна робота															5	
Всього за темами	8		8			11					11				12	
Екзамен	50															
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100															

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.

1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,2 \times 10 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання поточної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
5	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
4	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
3	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
2	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 20 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до

		ключа тестів.
2, 3. питання макс. по 20 балів	16-20	Питання розкриті повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	11-15	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-10	Питання розкриті в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-5	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них :
при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 50 до 100 балів (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному

17. Методичне забезпечення

1. Клевака Л. П. Педагогіка: конспект лекцій для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 014 Середня освіта, 017 Фізична культура і спорт, 035 Філологія, 053 Психологія денної форми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 177 с.

2. Методичні вказівки із навчальної дисципліни «Педагогіка» до самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 017 Фізична культура і спорт, 053 Психологія / Укл. Л. П. Клевака. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 40 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Барбашова І. А. Загальні основи педагогіки: навч. посібник. Донецьк: Ландон-XXI, 2021. 126 с.

2. Бондар В. І. Дидактика: підручник. Київ : Либідь, 2015. 264 с.

3. Ващенко Г. Праці з педагогіки та психології. Київ, 2020. 328 с.

4. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 616 с.

5. Задорожна-Княгицька Л.В., Тимофєєва І.Б. Загальні основи педагогіки. Херсон: Гельветика, 2020. 192 с.

6. Ісаєнко В.М., Рідей Н.М., Навроцька Д.В., Уліщенко А.Б. Синергетична педагогіка. Херсон : Гельветика, 2019. 416 с.

7. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: Схвалена Кабміном України 14.12.2016р. №988-Р.

8. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ : Знання, 2016. 311 с.

9. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: практикум. Київ : Знання-Прес, 2003. 429 с.

10. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання-Прес, 2018. 447 с.

11. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2019. 656 с.

12. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.

13. Пихтіна Н. Основи педагогічної техніки. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 316 с.

14. Сікорський П. Нова педагогіка. Львів : Львівська політехніка. 2022. 540 с.

15. Тверезовська Н., Сидоренко В. Методологія педагогічного дослідження. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 440 с.

16. Тур О.М. Педагогіка : конспект лекцій для студентів спеціальностей 014 «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» та 012 «Дошкільна освіта». Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. – 161 с.

17. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2019. 560 с

18. Ярошук Л. Теорія та методика виховання. Бердянськ, 2020. 400 с.

19. Doležalová Jana, Hábl Jan, Janiš Kamil. Fundamental Pedagogy. Hradec Králové, 2014. 140 p.

20. Robyn M. Gillies. Pedagogy: New Developments in the Learning Sciences. N.Y. : Nova Science Publishers, 2012. 531p.

21. Mardell, B., Ryan, J., Krechevsky, M., Baker, M., Schulz, T. S., Liu-Constant, Y. A. Pedagogy of Play: Supporting Playful Learning in Classrooms and Schools. Project Zero, 2023. 234 p.

Допоміжна

1. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 568 с.
2. Вишневський О. Л., Кобрій О. М., Чепіль М. М. Теоретичні основи педагогіки: курс лекцій. Дрогобич : Відродження, 2001. 268 с.
3. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. Київ : Центр навчальної л-ри, 2015. 398 с .
4. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості: навчальний посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2015. 196 с.
5. Кузь В. Г., Руденко Ю. Л., Сергійчук В. О. Основи національного виховання. Умань : Річ, 1993. 212 с.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 418 с.
7. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Т. Історія української школи і педагогіки: навч. посібник. Київ : Знання, 2003. 452 с.
8. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. пос. Київ : ВАТ КДНК, 2003. 608 с.
9. Педагогіка в запитаннях і відповідях: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. А. Пермяков та ін. Київ : Знання, 2006. 252 с.
10. Педагогіка : навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. Вінниця : РВВ ВАТ, 2001. 200 с.
11. Педагогіка: хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. Київ : Знання-Прес, 2016. 700 с.
12. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.
13. Словник-довідник з професійної педагогіки / За ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. 220 с.
14. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчальний посібник. Луцьк, 2010. 308с.
15. Doležalová Jana, Hábl Jan, Janiš Kamil. Fundamental Pedagogy. Hradec Králové, 2014. 140 p.

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс : <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6452>
2. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : «Освіта України», «КНТ», 2008. 528 с. URL : http://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Pedagogika_Zaychenko.pdf
3. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Кондор, 2009. 670 с. URL : <http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika - maksimyuk sp. – 966-8251-36-9> .
4. Мартиненко С. М., Хоружа Л. Л. Загальна педагогіка: Навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 176 с. URL : https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/sc_02.pdf
5. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Педагогіка загальна» / Укладач Т. С. Гужанова. – Житомир, 2019. 46с. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/31008/1/%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B02019%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82MicrosoftOfficeWord.PDF>
6. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. URL : http://document.kdu.edu.ua/info_zab/011_545.pdf
7. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23200/1/O_Martynchuk_I_Marunenko_K_Lutsko_O_Taran

[T_Melnichenko_T_Yezhova_SP_KSPKIO_IL.pdf](#)

8. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2009. 560 с. URL : http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf

9. Ярошинська О.О. Загальні основи педагогіки. Навчально-методичний посібник. Умань : ПБЦ «Софія». 2008. 152 с. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/421351.pdf

10. What is pedagogy? A definition and discussion. URL : <https://infed.org/mobi/what-is-pedagogy/>

11. Norm Friesen, Yanno Su. What Is Pedagogy? Discovering the Hidden Pedagogical Dimension. URL : <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/edth.12569?msocid=30de70356b466d4d0d5e64206a546c55>